

legalább azzal azzá fajulhat, de ez már törvény, és ha törvényünk a felekkeli újabb tárgyalást üdvösnek találta, nem ellenkezik ptrsnak elveivel, hogy a legfőbb bíróság az alsóbbakat a kijelelendő törvényes érvek újabb bírói megfontolására utasíthassa akkor is, midőn a felekkeli új tárgyalásra szükség nem mutatkozik.

KACZIÁNY NÁNDOR,
pesti sajtóügyi vizsgáló bíró.

A szabadságbüntetéséről Poroszországban.

(Folytatás. *)

Fogságbüntetés öt évi legnagyobb fokon különféle legalsóbb fokú fogságbüntetéssel, mint minimummal jön elő, különösen két évi minimummal: 1. büntelen indultani megölelnél, hol a fogság büntetés maximuma kitéve nem levén, a rendes öt évi maximumot kell érteni, 177-ik §.; — vizáradás okozásnál a végre, hogy saját vagyonát a veszélytől megmentse 292-ik §.

Egy évi minimummal: ha valaki erővel vagy fenyegetéssel mást állampolgári jogának gyakorlatában választani, vagy szavazni akadályoz, vagy akadályozni megkísért 84-ik §-a; ha valaki a katonai szolgálatra csonkítás, vagy más mód által magát alkalmatlanná teszi vagy téteti, 113-ik §. 1. p.; ha valaki kiskoru személyt cselrel vagy erővel elcsábít, 106. §.

Hat havi minimummal: az egyszerű lázadásnál, 91-ik §.; fogdabani zendülésnél enyhébb esetben 96. §.; szokás vagy haszonvágyból kerítésnél, 147. §.; tetemes bántalmazásnál, vagy testi sértésnél 192. §.; szinte e vétségéknél, ha azt többen okozták, 195. §. 2. p.; büntelen haragban vagy enyhítő körülmények közt elkövetett agyonütésnél, 196. §.; a háborukor vagy szükség állapotban nyilvános hatósággal kötött szállítási szerződések

*) Lásd a „Jogtud. Közl.” ez évi 33. számát.

meg nem tartásánál, 308. §.; hivatalnál fogva átvett pénz vagy más dolognak elsikkasztásánál, 324. §.

Három havi minimummal, ha valaki hivatalnokot erővel, vagy fenyegetéssel hivatalos tettek teljesítésére vagy elmulasztására kényszerít, 90. §.; ha valaki közlevéltárban őrzött, vagy hivatalnoknak átadott irományt megsemmisít, vagy elsikkaszt, 106. §.; ha valaki csalárd eszközök használata által magát a katonai szolgálatról elvonni igyekszik, 113. §. 2. p.; ha valaki mást büntethető cselekvényről vádol jobb tudomása ellen, 133. §.; ha valaki hét éven alóli gyermeket, vagy gyámoltalan személyt kitesz, vagy elhagy, 183. §.; ha valaki vérbéli szülőt vagy nagy-szülőt bántalmaz, vagy testileg sért, 191. §., ha valaki verekezésben, vagy többek általi megtámadásban részt vesz, 195. §. 1. p.; a 196. §. esetben, ha súlyos bántalom vagy testi sérelem következett; ha valaki kiskoru férjetlen nőszemélyt beegyezésével elcsábít, 208. §.; ha valaki mást bezár vagy más módon szabadságától megfoszt, 210. §.; az egyszerű büntett, vagy vétség elkövetéséveli fenyegetés általi zsarolásnál 234—235 §§.; hűségre kötelezettek által elkövetett egyszerű hűségtelenség, 246. §.; bélyegpapir vagy postajegy körüli hamisságnál, vagy hamis használatnál 253. §.; ha valaki tiltott vadászatot szokásként üz 276. §.; a 301. §. esetnél, ha másnak életét vagy egészségét az által veszélyezteti 301—316. §. esetnél; ha az csekélyebb bántalmat vagy testi sérelmet okozott, a 317. §-bani esetnél; ha káros eredmény nem következett is; ha közpénztárnok pénzt fogad el jogosulatlanul, vagy jogosultan elfogadottat elsikkaszt, 327. §. vagy a fizetésekből levon, és a fizetést mint egészen teljesítettet vezeti be, 210. §. 2. p.; ha postahivatalnok levelet jogosulatlanul feltör vagy elsikkaszt, mást ily tettben segít, 328. §.; ha jogvéd a rábizott ügyekben mindkét félnek köteleesség ellenesen szolgál 329. §. Két hónapi minimummal: ha valaki a király elleni

lői tanár, *Schmitt*, müncheni feltörvényszéki tanácsos. Előadó: *Becker*, oldenburgi legfőbb törvényszéki tanácsos.

14. *Törvényhozási kérdés*: „Felveendő-e a jövő német törvénykezési rendtartásban a *juramentum credulatis* és *ignorantiae*?” — Vél.: Dr. *Bar* boroszlói tanár, és *Schmitt* müncheni feltörvényszéki tanácsos. Előadó: *Becker*, oldenburgi legfőbb törvényszéki tanácsos.

15. *Törvényhozási kérdés*: *Kriewel*, naumburgi feltörvényszéki tanácsos *indítványa*: „Felveendő-e a német törvénykezési rendtartásba a feltétlen német meghagyási eljárás?” Előadó: Dr. *Bar*, boroszlói tanár.

16. A 7. jogászyűlésről felmaradt kérdések: Dr. *Jaeques* bécsi ügyvédnek az ügyvédség körüli indítványai;

ad 4. Az ügyvédi munkadíj iránt az ügyvédnek szabadságában áll, a felekkel bármikor egyezkedni. Ha egyezkedés nem történt, egy a törvény útján hozandó s koronkint módosítandó díjazás iránnyadó.“

ad 5. Nincs semmi döntő ok arra, hogy egy a fentebbi elveken alapuló ügyvédi rendtartás életbeléptetése a törvénykezési rendtartás újabb codificációjától függővé tétessék; sőt a közérdek egy ilyennek azonnali életbeléptetését javasolja. — Előadó: *Dorn*, berlini igazságügyi tanácsos.

Az elősorolt tárgyaknak kiosztása után *Makower*, berlini ügyvéd. rövid velős előadást tartott a jogfejlődésről Németországban az utolsó jogászyűlés óta különösen kiemelve a lefolyt évben gazdasági és jogi tekintetben hozott fontosabb új törvényeket, mint p. az északnémeti szövetség ipartörvényét, a munkadíjak lefoglalására, a szövetség számára felállítandó felsőbb kereskedelmi törvényszékekre stb. vonatkozó, valamint az osztrák-német tartományok számára alkotott jelentékenyebb törvényeket.

Miután még *Borchardt*, berlini igazságügyi tanácsos, a német jogászyűlés pénztárának állapotáról jelentést tett, s elnök a délután tartandó szakülések számára rendelt tanterme-

ket kijelölte, s végül a tagokat arra intette volna, hogy a délutáni diszebédre s a holnapi ünnepi bála illő frakkban sziveskedjenek megjelenni, mely intéskepeni indítványát azonban az arra közelfekvő okoknál fogva következtet általános visszatetszés folytán, tréfás hangon csakhamar ismét vissza kellett vonnia, az első közgyűlés déltájban berekesztetett.

Még az nap délután, pontban 1 órakor elkezdődtek a szakosztályi ülések, melyek délutáni 5 óráig s másnap délelőtti 9 órától egész délutánig tartottak. Én és barátom az 1. és 3. osztályba jegyeztettük be magunkat, s különösen a 3 (büntetőjogi) osztály tanácskozásait csaknem félbeszakadás nélkül ébor figyelemmel kísértük. Minthogy ilyformán mindenütt jelen nem lehettem, le kell mondanom arról, hogy a tanácskozások folyamáról részletes és kimerítő tudósítást adjak; erről majd az idej jogászyűlés tanácskozmányainak második kötete fog bővebb értesítést hozni. — Az 1. és 2. osztály határozatai közül különösen fontosak a polgári házasságra, a 3. osztályéi közül a magán elzárásnak (Einzelhaft) a büntető rendszerbe való felvétele, nem különben a katonai bíróságoknál követendő büntető eljárásra vonatkozó határozatok, melyek azonban kiváló fontosságuknál fogva végleges eldöntés végett a 28-án tartandó zárülés elébe terjesztendőnek nyilvánítottak.

Igen érdekes vala a magánelzárás kérdése körüli vita, melyben több jeles szakember (*Fäustle*, *Eckert*, bruchsalai fogházi igazgató) különösen az időközben megérkezett ösz *Wächter* is vett részt, kit a gyűlés *Schwarze* elnök figyelmeztető szavaira, belépésekor viharos tapsokkal fogadott. *Wächter* aggályai folytán indítatva érzé magát az osztály kimondani, hogy az egyszer kiszabott magánelzárásnak közös elzárássá való átváltoztatását, a monnyiben az szükségesnek mutatkoznék, ne a fogházi igazgató, se a fogház-felügyelő tanács, hanem a bíró határozza el, még pedig a törvényszabta módon.

A katonai bíróságok iránt csaknem általános volt azon meggyőződés, miszerint azoknak hatásköre a védrendszer teljes átalakulása folytán egyedül a katonai figyelem megszégéséből eredő büntettek és vétségek megítélésére szoritandó, s nagy visszatetszéssel fogadtatott Dr. *Hilse* hosszas, több ízben (Schluss! Schluss! kiáltásokkal) félbeszakított beszédje, ki azt

*) Lásd „Verhandlung d. achten deutschen Juristentages.“ I. köt. 46 s. köv. II. Berlin. 1869.

tiszteletet megsérti, 75. §.; ha valaki idegen építményt egészen vagy részben elront 283. §.

Egy havi minimummal: ha hivatalnok valakit valami tette, mulasztásra, vagy eltérésre kényszerít 315. §.

Négy heti minimummal: a 196. §. esetében, ha tetemes bántalom vagy testi sérelem következett.

Tizennégy napi minimummal: a 217. §. lopás eseteiben, ha enyhítő körülmények vannak jelen, utópt.; ha valaki vallási tisztelet tárgyait, vagy isteni szolgálatra szánt dolgokat, sirokat, nyilvános emlékeket, művészet, tudomány, vagy üzlet tárgyait, melyek nyilvános gyűjteményekben őriztetnek, vagy nyilván kitéve vannak, vagy oly tárgyakat, melyek nyilvános haszonra, vagy nyilvános utak, vagy ültetvények szállítására szolgálnak, elront, vagy megkárosít, 282. §.

Egy heti minimummal: közönséges lopásnál, ha enyhítő körülmények vannak jelen 216. §. utóp., ha valaki büntett vagy vétség által szerzett vagyont tudva eltitkol, megszerez, vagy tovább ad, valamint a ki tolvajt, sikkasztót, vagy hasonló büntettet vagy vétséget elkövetőt elősegít, és enyhítő körülmények vannak jelen 237. §.

Minimum nélkül, mikor a 15. §. szerint legalább egy napi fogság értendő: ha felségárulás, honárulás, pénz hamisítás, rablás, emberrablás, vagy emberéletet veszélyeztető közveszélyességű büntettnak tervezéséről hiteles tudomással bírván, azt fel nem jelenti, 39. §.; sikkasztásnál, vagy talált jószágok fel nem jelentésénél, ha enyhítő körülmények vannak jelen, 225—227. §§.

A 311. §. esetnél, ha valaki hivatalnokot, a fegyveres hatalomnak tagját, vagy választott bírót hivatalos kötelességének áthágására elcsábít vagy csábítani megkísért, a fogságnak sem maximuma, sem minimuma nincsen megemlítve, itt tehát az általános törvényes maximumot és minimumot kell érteni, (egy naptól egész öt

évig); a 316. §. esetnél, ha enyhítő körülmények vannak jelen.

Fogság büntetés négy évi maximummal előjön: a a 143. §. a természet elleni fajtalanságnál, ha az állattal vagy férfiak közt vitetik végre; a minimum itt hat hó.

Vannak esetek, melyekben a három évet meghaladó fogság büntetés vagyilagosan a fegyházbüntetéssel jön elő, így:

Fegyház két évtől husz évig, vagy fogság egy évtől ötig: harmadik lopás esetében, ha az súlyos, mikor enyhítő körülmények mellett a fogság büntetés alkalmazható 219. §. 2. p.; ugyszinte hasonló körülmények közt harmadik orgazdaságnál, 240. §. 2. p.

Fegyház 2 évtől 15-ig, vagy fogság 6 óról 5 évig: a harmadik lopásnál, ha az egyszerű, mikor különösen a fogságbüntetést rendelhetni, ha enyhítő körülmények vannak jelen, 219. §. 1. p.; szinte ugy a harmadik orgazdaságnál hasonló körülmények mellett 240. §. 1. p.

Fegyház két évtől 15-ig, vagy fogság három hótól öt évig: hamis bukás eseteiben, mikor enyhítő körülmények jelenléte mellett a fogság büntetés alkalmazható 259—262. §§.

Fegyház két évtől 10-ig, vagy fogság hat hótól öt évig: a minősített (qualificirt) lopásnak 218. §. előadott eseteiben, mikor a fogságbüntetést lehet használni, ha enyhítő körülmények vannak jelen; az orgazdaságnak súlyosabb eseteiben fogság alkalmazható enyhítő körülményeknek jelenléte mellett, 238. §.

Fegyház két évtől 10-ig, vagy fogság három hótól öt évig: hamis bukásnak csalárd elősegítésénél, 260—262. §§.

Fegyház két évtől 5-ig, vagy fogság egy napról két évig: ha hivatalnok jogosulatlanul oly valamit tesz, mi eszközölheti, hogy a büntett üldözetlenül vagy büntet-

iparkodott bebizonyítani, miszerint a katonai bíróságok az egyéni szabadság kellő megóvására elegendő garantiát nyújtván, mostani hatáskörükkkel továbbra is meghagyandók, s csak az azoknál követendő büntető eljárás volna egyforma alapelven nyugvó törvény által szabályozandó. Azonban több jeles szónoknak (többek között *Stenglein* előadónak s egy ausztriai ügyésznek, kinek nevére többé nem emlékszem) igen találó példák felhordása által sikerült, a gyűlést épen az ellenkezőről meggyőzni, mire a gyűlés a még alább érintendő s a zárulás által is csaknem egyhangulag elfogadott határozatát valódi lelkesedéssel hozta.

Az osztályülések végeztével (aug. 26.) a jogászok két felé oszlottak, az egyik rész az ünnepi csarnokba vonult, hogy részt vegyen a körülbelül 900 tértékű disztrakción (melyre — bor nélkül — 2 tallérért lehetett jegyet váltani), a másik rész pedig alkalmat vón magának a mannheimi udvari színház meglátogatására, mely sokaknak nem kevesebb élvezetet nyújtott, mint a disztrakció, úgy hogy sem az egyik, sem a másik résznek nem volt oka megsajnálania választását.

A disztrakción természetesen nem hiányoztak a felköszöntések sem. Volt ezekben ugyan némi politikai színezet is, miként ilyen alkalommal mindig lenni szokott, de egyik felköszöntő sem téveszté szemei előtt a jogászygyűlés igazi célját; az pedig épen nem fordult elő, hogy párt kérdést csináltak volna ezen alkalomból. — Az első felköszöntést *Bluntschli*, a jogászygyűlés elnöke, mondta. poharat emelvén Frigyes, badeni nagyherceg, egészségére. E felköszöntésre — mondá szónok — bőséges indoka van. A német jogászygyűlésnek helyes felfogás szerint — ugymond — hármasszálja van, t. i. az: hogy a jogot fejlessze, még pedig a szabadságnak, a nemzetiségnek és a humanitásnak irányában. A jog gyakran bilincsnek tartatik, valójában pedig a szabadság alapja és biztosítója. A középkor óta zilált jogállapotok uralkodnak, az összefüggés vonala teljesen megszakadt; de a nemzetiségi irány egy német jog alkotását teszi a jogászygyűlés kötelességévé. Ép ugy ápolja a jogászygyűlés a humanitást is, mely a nemzetiség határan túlmenve minden közös törekvést tisztel és istápol. Frigyes nagyhg mind e három irányban a jog fejlesztésében tevékenyen közreműködött,

azért is éljen! (Viharos éljenzés.) — Fäustle, müncheni legfőbb törvényszéki tanácsos, az egységes nagy német hazát élteté. — *Obkircher*, az igazságügyi miniszterium elnöke, kiemelvén a jogászygyűlés hathatós befolyását a német jog öszhangzó fejlesztésére, mire legujabban legfényesebb példát szolgáltat azon körülmény, miszerint az északnémet szövetség a jelen jogászygyűlést a büntető törvényhozás körüli egybevágó megállapodás felváltására fölszólította, köszöntést mondott a jogászygyűlés további felvirágzása és gyarapodására. — Nagy tetszést aratott továbbá *Gneist*, berlini egyetemi tanár toastja, melyben körülbelül ezeket mondá: „Uraim! Heidelberg szép város. E hirnevét azonban nem köszöni egyedül a természetnek, hanem mindenekelőtt megifjodott egyetemének. Köszöni azon körülménynek, hogy régóta tudta, miként kell bánni a tanárokkal s a tanulókkal. S ebben áll épen jó hirneve: e viszonynak szép kölcsönössége, azon öntudat, hogy mit köszön az egyetem a városnak, s viszont mit a város az egyetemnek. Ha tehát Heidelberg városát éltetjük, bókot csinálunk neki, mint valamely szép szomszédnőnek. Éljen! — Igen kedélyes vala a már felemelkedéskor viharos éljenekkel üdvözölt ösz *Wächter*-nek pohárköszöntése: „Uraim! Szólok azokhoz, kik messze távolról jöttek. Mi vala első gondolatjuk, midőn lábukat e városba tették, mi a második, midőn ezen ünnepi csarnok küszöbét átlépték? Heidelberg egy a természetből pazarul megajándékozott város. Heidelberg tele van csábokkal. Ki, miként magam is, itten tanuló volt, legott visszaemlékszik azon vig csínyekre, melyeknek ezen utcák színhelyei valának és még most is azok. Valóban — azt hinné az ember, hogy Heidelbergben tanárnak lenni, a legnagyobb szerencse. Pedig mennyi önmegtágadás kívántatik, uraim! arra, hogy itt annyi csábok között valaki dolgozni tudjon! A heidelbergi tanároknak igazán kettős munkájuk van. Annál elismerésre méltóbb önmegtágadásuk. A mult századi sötét reakcióra következett az egyetem felvirágzása, mely a jelen századdal kezdődött. Magam épen uj felvirágzásának kezdetén láttam ezelőtt 51 évvel. Azonban mennyi fényt és virágzást látok én most? Ezt csak is a heidelbergi tanárok önmegtágadásának, kitartó tudományos működésöknek köszönhetni. Azért sokáig éljen a heidelbergi egyetem! (Hosszan tartó éljenzés.)

lenül maradjon, s ekkor fogságbüntetés alkalmazható, ha enyhítő körülmények vannak jelen 321. §.

A fogságbüntetés még többféle fokozatokban fordul elő, így van 3 évi fogság mint maximum 1 évi, 3 havi, 14 napi, és határozatlan minimummal. — Két évi fogság mint maximum van 6 havi, 3 havi, hat heti, 1 havi, 4 heti, 14 napi minimummal, van az minimum nélkül is, sőt a 2 évi fogság mint kimondott minimum a legmagasb foku fogságbüntetésnek kimondása nélkül, hol a rendes, törvényes 5 évi maximumot kell érteni. — Tizenyolez havi fogság mint legmagasb foku büntetés van 14 napi minimummal. — Egy évi fogság mint maximum van 1 havi, 14 napi, 1 heti minimummal és meghatározott minimum nélkül; van 1 évi fogság mint legalsóbb foku büntetés kimondott maximum nélkül. — Hat havi fogság mint maximum, 1 heti fogsággal mint legalsóbb fokoval, és befejezett minimum nélkül, de van 6 havi fogság mint minimum meghatározott különös maximum nélkül is.

Három havi fogság 1 havi minimummal és kimondott minimum nélkül; van 3 havi fogság mint legalsóbb fok, kifejezett legmagasb foku fogság büntetés nélkül is. — Két havi fogság különösen meghatározott minimum nélkül. Nyolez heti fogság mint maximum kimondott minimum nélkül.

Van fogság általában is fenyegetve minden határozottan kimondott legnagyobb és legkisebb fok nélkül s itt az 1 napi minimumot és 5 évi maximumot kell érteni úgy, hogy e téren a bíróság a fokozatokban választhat. — Egy napi fogság van határozottan kifejezve egyszer a 227. §-ban. Világosan kimondva mint legalsóbb foka a fogságbüntetésnek van az egy heti fogság.

A porosz btötnykönyvben a fegyház- és fogság-büntetés pénzbüntetéssel kapcsolva is jön elő.

A szabadságbüntetések közt a porosz btötnykönyvben legenyhébb a bezárás (Einschliesung), miről az a 13-ik §-ban így rendelkezik: a bezárásbüntetés a fogolynak foglalkozására és életmódjára való felügyelettel kapcsolts szabadság megfosztásból áll, végrehajthatik az várakban, vagy más e végre különösen kijelölt téreken. Bezárásra nem lehet husz éven tul itélni.

A jelenlegi bezárás az ugynevezett custodia honestát, a köztartományjogi várfogságot pótolja.

A bezárás rendszerint várakban hajtatik végre; mert pedig megtörténhetik, hogy a várakban a bezárásra elegendő helyiség nincsen, a btötnykönyvi javaslatnak megvizsgálására kiküldött országgyűlési bizottmányok azt akadályozni akarván, nehogy a bezárásra, mint enyhébb büntetésre elítéltek büntetésök kiszenvédése végett fegyházba vagy fogdába zárassanak, szükségesnek tartották a btötnykönyvnek kormány általi javaslatához hozzáadni a kifejezést: vagy más e végre különösen kijelölt helyiségekben.

A törvény szavai szerint az elítéltet nem lehet valami munkára szorítani, hanem csak foglalkozására és életmódjára lehet felügyelni. Arra, hogy a bezárás mint legenyhébb szabadságbüntetés a fegyházbüntetés után helyeztetett, az adott valószínűleg okot, hogy a bezárás az időtartamra nézve 20 évig terjedhet, holott a fogságbüntetésnek leghosszabb rendes tartama 5 év.

A bezárásnak kimérésénél azonban jelenleg nincs tekintet a bünhöncznek polgári osztályára, mint azelőtt a várbüntetésnél.

A bezárás a fegyházbüntetéssel kapcsoltsan foglaltatik a porosz btötnykönyvben különösen a felség- és honárulási esetekben, hol a bezárásnak van helye, ha enyhítő körülmények jönnek elő, btötnykönyv 63—66-ik 68-, 74-, 76- és 78-ik §§.; továbbá a párviadalnak mindamaz eseteiben, melyekben a párviadalnál elfoga-

Wächternek Dr. Zeller, heidelbergi tanár felelt: „Engedjék meg, uraim! hogy őszintén megköszönjem azon szivességüket, melylyel a Ruperto-Carolinát éltetni méltóztattak. Rég ismeri őt a német jog, melylyel régóta jó lábón áll. Épen mivel a jogközösségbe másokat is be kíván vonni, igazi német és egyuttal kosmopolitikus egyetem. Azért hadd köszönjek azon férfinak, ki az egyetem működését oly örömeteljesen elismerte, ki

Des Rechtes Wächter,
Alles Unrechts Verächter
Der gute deutsche Wächter! (Hosszan tartó éljenzés.)

Azután mondtak még pohárköszöntéseket többek között Mittelstaedt, neuwiedi igazságügyi tanácsos, a jogra, Ihering, titkos tanácsos és bécsi egyetem tanár, a hölgyekre, Gneist Bluntschli, Dr. May a heidelbergi studentekre, felhíván egyuttal a vendégeket, miszerint tanulói évek emlékének megújítására a „Bremeneck“be (ez egy kurta korcsma a várhegy alatt, a burschok rendes gyűlhelye) jöjjenek. Erre rákezd a zenekar a „Gaudemus igitur“, a vendégek énekelnek, s nagy moraj között a csarnok lassankint üres lesz.

A német dramaturgia történetében is nevezetes manheimi udvari színház is méltán megérdemli, hogy kedvéért a sakktablás várost is meglátogattuk, annyival inkább, mert Heidelberg és Mannheim között 12 vasuti vonat közlekedik naponkint. Rövid fél óra alatt ott vagyunk a leg is legegyszerűsebb uton.

A heidelbergiek is rendes vendégei e színháznak, melynek előadásaira már Heidelbergben válthatják belépti jegyeiket.

Ma (26-án) a Troubadourt adták, Müller. bécsi opera énekes vendégszereplése mellett; a színház csaknem zeufolásig tele volt.

Az előadás után kényelmesen lehetett a tiszta holdvilágos éjben, ismét rövid fél óra alatt, Heidelbergbe visszautazni.

Aug. 27. az osztályülésektől szabad óráinkat ismerős tanárain meglátogatására fordítottuk: Vangerow, Zöpl, Vering, Röder s Lemcke urak valamennyien a legezivebben láttak bennünket, saját vallomásaik szerint igen kellemesen lepte meg

őket a számos magyar megjelenése; eddig még mindig azt hitték, hogy mi igen keveset vagy épen semmit sem törődünk a szomszéd Németország tudományos mozgalmával, de most az ellenkezőről győződtek meg. Nagy érdekléssel tudakolták tőlünk legujabb hazai jogfejlődésünket s közjogi viszonyainkat, melyekről még igen sok balfogalmuk van, a quotát is p. csak a 70 : 30 arány szerint ismerik, úgy miként a bécsi centralista lapok elöbök tálalták, az anteactákban természetesen nem kuttattak.

Volt alkalmunk számos egyéb tanár, ügyvéd, bíró s más gyakorlati jogászokkal ismerkedni, kikkel igen érdekes beszélgetésekbe ereszkedtünk, s kik valamennyien igen szivélyesek s előzékenyek valának irányunkban.

Délután felmenénk a Molkenkurra, egy közel magaslaton lévő mulató helyre, honnan gyönyörű kilátás nyílik a vármokra, a városra, a Neckarvölgyére egész Mannheimig, s a Philosophenwegre; itt is találkozván számos jogászzal.

A Molkenkurról a Schlossra jövenk le, s többek között a heidelbergi nagy hordót is megsemeleltük, a kádár mestereég ezen monstrumát és netovábbját. Nagysága körülbelöl akkora, mint a tataié, de nagyobb esinnal van elké-zítve, mint az utóbbi, s a feljuthatás módja is könnyebb.

Esti 7 órakor kezdetét vette a muzeum nagy dísztermében a jogászugyűlés tiszteletére rendezett tánczvizgalom, mely valóban fényesen sikerült. Talán 1000-nél több ember vett részt benne. A fesztelenség és jókedv eltartott reggelig, s aligha nem teljesedésbe ment sokakra nézve Ihering tegnapi toastja, melyben azt kívánta, bár Amor isten sok jót eszközöljön a német jogászok között, hogy mindenki megtalálja a maga hölgyét! A tánczvizgalom szükséges is volt, mert különben mikép lehetett volna a nőket jobban kárpotolni azon elszántáguk- és türelmükért, melylyel nemcsak az utazás fáradalmaira, hanem a „száraz“ tanácskozások meghallgatására is vállalkoztak.

Dr. BOZÓKY ALAJOS,
a nagyváradi m. kir. jogakademia tanára.

dott szokásos szabályok megtartatnak: btötnykönyv 164, 170. §§.; mert ha a szabályok áthágása mellett valaki megsértetik vagy megöletik, akkor a megölésnek vagy testi sérelemnek közönséges büntetései alkalmazandók, btötnykönyv 171. §.

A porosz btötnykönyv 15-ik § a szerint a napok, hetek vagy hónapok szerint kiszabott szabadságbüntetéseknél a nap 24 órával, a hét hét nappal, a hónap 30 nappal számítatik. — A szabadságbüntetés tartama legalább egy napi legyen, btötnykönyv 15. §.

Az utolsó pontnak rendelete csak a fogságnál és bezárásnál alkalmazható, mert a fegyházbüntetésnek legrövidebb tartama határozottan két évre van szabva. Az egy napi tartam csak ott alkalmazható, hol magasabb fok minimum a törvényben nincsen.

Ha a szabadságbüntetéseknek a törvényben megrendelt büntetésfaj átváltozásának kell bekövetkezni, akkor egy évi bezárás nyolcz havi fogságbüntetéssel, egy évi fogságbüntetés nyolcz havi fegyházbüntetéssel egyenlőnek tekintendő, btötnykönyv 16. §.

A szabadságbüntetés-fajok közti arányt meg kellett határozni azért, mert az 56- és 57-ki §§-ok szerint, ha dologi bünhalmazat esetében például: fogság és fegyházbüntetés volna kimérendő, akkor az enyhébb fajú büntetést a szigorúabbra átváltoztatni kell, a végrehajtásnál másként támadható nehézségeknek eltávolítása végett.

Az ily arányt illetőleg azonban megjegyezhető, hogy annak meghatározásánál minden önkényt mellőzni alig lehet, s itt is sok függ a fogdáknak szervezetétől; és végre a tapasztalás fogja csak tanusíthatni, vajjon az arány kellőleg van-e megállapítva. Dr. John megjegyzi*), hogy a szabadság büntetés-fajok közt megállapított arányt illetőleg a gyakorlatban mindeddig aggodalom van. — (Folytatása következik.)

Dr. CSATSKÓ IMRE.

K ü l ö n f é l é k .

(A budapesti ügyvédi egyesület) szakosztályai néhány havi szünetelés után ismét megkezdették működésüket; a harmadik (büntetőjogi, eljárási és büntetőjogi) szakosztály ülésében, a szokott jegyzőkönyvi hitelesítés után, bemutatott az igazságügyminiszteri törvényjavaslat „a büntető törvényre és gyakorlatra vonatkozó némely intézkedésekről“ s véleményes jelentés tétel végett kiadott egy hármias bizottmánynak, melynek tagjaivá dr. Dárdai, dr. Mannheim és dr. Friedmann urak választattak meg; a negyedik (bírói, szervezeti, magánjogi, perrendtartási és jogtanulmányi) szakosztály ülésében tudomásul vétetvén az „ügyvédrendtartás“ tárgyában kiküldött bizottmány jelentése, bemutatott az igazságügyminiszteri javaslatok „a bírák és bírósági hivatalnokok felelősségéről“ és „a bírák és bírósági hivatalnokok áthelyezése és nyugdíjazása körüli eljárás szabályozásáról“, ezek véleményes jelentés-tétel végett egy öttagu bizottmánynak adattak ki, melynek tagjaivá: dr. Bróde, dr. Környey, dr. Apáthy, dr. Schnierer és Janitssek urak választattak meg. Dr. Siegmund Vilmos ur a szakosztály költségei tárgyában tévén jelentést, határozottatott, hogy miután a szakosztálynak rendkívüli kiadásai voltak, melyek fedezésére a kiutalványozott összegek nem elegendők, a legközelebbi választmányi ülésben az egyesület rendkívüli kiadásaira fenntartott összegekből ez évre rendkívüli pótlékot kérelmezni. Dr. Schnierer ur indítványára határozottatott, hogy minden nagyobb munkálat, mely a szakosztály által elfogadtatik, azonnal mint szakosztályi határozat az egyesület közlönye utján közzé tétessék, s hogy ezen közzétételek sorozatát a

*) Entwurf mit Motiven zu einem Strafgesetzbuche für den nord-deutschen Bund. Von Dr. Richard Ed. John, ordentl. Prof. der Rechte an der Universität Kiel. Berlin, 1868. Lap. 83.

szakosztályilag megállapított „ügyvédrendtartás“ ujtsa meg. Dr. Környey ur jelentvén, miszerint Neskovits ur által megbízott ez utóbbinak bírói felelősségi javaslatát visszavonni, a kiküldött bizottmány működése beszüntetett. Végre dr. Siegmund ur interpellatiója folytán az illető bizottságok előadói jelentették, hogy jelentéseiket Külley ur „bírói szervezeti javaslata“ és a debreczeni ügyvédegyletnek a „személyfogság eltörlésére vonatkozó javaslata“ tárgyában legközelebb beadandják. Dr. Környey ur a „békebiróságra vonatkozó javaslatának“ bizottmányi tárgyalása indítványozó ur kívánatára bizonytalan időre elnapoltatott.

(A nyugdíjazott cs. kir. tisztek bírói illetékessége tárgyában) a „Budapesti Közlöny“ nem hivatalos részében ezeket olvassuk:

Az igazságügyminiszter m. é. október 13-án egy rendeletet bocsátott ki, melynek fogva a nyugdíjazott és characterrel kilépett cs. kir. tisztek Magyarországon a polgári bíróságok alá tartozóknak tekintessenek, s mely szerint a budai, temesvári és szebeni katonai parancsnokságok ő Felsége augusztus 6-án kelt legfelsőbb elhatározása folytán utasítva vannak, hogy ily esetekben reclamatióktól tartózkodván, az esetnek a hadügyminiszteriumhoz leendő egyszerű följelentésére szoritkozzanak.

Miután e rendelet hatálya és jogalapja iránt egy helybeli lap kételyeket támasztani igyekszik, szükségesnek látjuk, a legjobb forrásból vett értesülés alapján kijelenteni, hogy ama rendelet kibocsátásához az igazságügyminiszter urnak teljes jogos alapja volt, s hogy annak minden esetben érvényt szerezni kötelességének fogja tartani.

Jog- és államtudományi könyvészet.

Közl: Pfeifer Nándor könyvkereskedése Pesten.

Német jogirodalom.

Büchting, A., bibliotheca medicinae publicae od. Verzeichniss aller auf dem Gebiete der gesammten Staatsarzneikunde in den letzten 20 Jahren 1848—1867 im deutschen Buchhandel erschienenen Bücher u. Zeitschriften. Mit einem ausführl. Sachregister. Nordhausen, Büchting.

Christiansen, C., die rechtliche Unmöglichkeit der Todesstrafe. Halle, Buchh. d. Waisenh.

Előfizetési felhívás

Jogtudományi Közlöny

a budapesti, n.-váradai és kassai ügyvédi egyesületek közlönye

heti szaklapra, kapcsolatban

a magyar királyi curiai határozatokkal.

Előfizetési feltételek:

Negyedévre (október—december) 3 frt.

Rendes szétküldés eszközölhetése végett az előfizetések idejében beküldése kéretik. — Az előfizetési pénz- és reclamatiókat az alulírt kiadó-hivatalhoz, a kéziratokat pedig bérmentve a szerkesztőhöz kérjük intéztetni.

A „Jogtudományi Közlöny“ kiadó-hivatala.

(Pest, egyetem-utca 4-ik szám alatt).

TARTALOM: Észrevételek a m. k. curiának telekkönyvi ügyben hozott egyik határozatához. Dr. Schnierer Gyulától. — Feloldó ítélet és semmisítő végzés. Kacziány Nándortól. — A szabadságbüntetésekről Poroszországban. Dr. Csatskó Imrétől. — Tárca. Heidelbergi levél. Dr. Bozoky Alajostól. — Jog- és államtudományi könyvészet. — Különféle. — Meléklet egy fél iv curiai határozatok.

Megrendelési ív a már megjelent „Új polgári perrendtartás szabályai szerinti bírósági eljárás a nem peres jogügyleteken“ című műre.

Felelős szerkesztő: Dr. DÁRDAY SÁNDOR.